

KÜLTÜREL MİRAS

Kültürel miras, bir toplumun üyelerine ortak geçmişlerini anlatan, aralarındaki dayanışma ve birlik duygularını güçlendiren bir hazinedir. İnsanların tarih boyunca biriktirdikleri deneyimlerin ve geleneklerin devamlılığını, geleceğin doğru kurulmasını sağlar. Kültürel miras ona miras niteliğini veren evrensel değerlerin yanında gençlere yeni öğrenme ve gelişme fırsatları sunduğu, insanlara güzel duygular ve sıcak anılar yaşattığı, yaratıcılığı ve keşfetme güdüsünü beslediği, dünyaya ve hayata bakışımıza derinlik kattığı ve hepimizin geçmişimizden öğrenecek çok şeyimiz olduğu için korunmalıdır. Kültürel miras; kimliğimizle, kültürümüzle, tarihimizle ilgili somut ve soyut değerlerin tümüdür. Tarihi kentler ve dokular, kültürel peyzajlar, anıtsal yapılar, arkeolojik alanlar, kadar dil, gelenek, dans, müzik, ritüeller gibi yaşayan ama somut olmayan değerler de kültürel mirası oluşturur. Geçmişle bugün arasında bağlantı kurarak, içinde yaşanan kültüre ve dünyaya bir temel oluşturur ve geleceğin oluşturulmasında sağlam bir referans verirken manevi anlamda da insan hayatlarını zenginleştirir.

Kültürel miras tanımının kapsamı zaman içinde genişlemiş ve zenginleşmiştir. Anıt eserler üzerine odaklanan bir tanım ve koruma anlayışından, çok daha kapsayıcı ve insana ait tüm kültürel değerleri içeren bir kültürel miras anlayışına ulaşılmıştır.

Bugünün, insan hakları, kültürel çeşitlilik ve eşitlik vurgusu kültürel mirasla ilgili tanımlara ve dokümanlar için temel tanımlardır. Günümüzde, UNESCO, ICOMOS ve benzeri uluslararası kurumlar, organizasyonlar tarafından hazırlanan sözleşmelerde, uluslararası hukuk metinlerinde ya da ulusal düzeyde kullanılan yasalarda ve yönergelerde kullanılan kültürel miras kategorileri şunlardır:

1. Somut Kültürel Miras (bu tanımların alındığı kaynak doğrudan yazılırsa daha iyi olabilir UNESCO...’ya göre gibi)
 - Taşınır Kültürel Miras (tablolar, heykeller, sikkeler, el yazmaları, arkeolojik eserler vs.)
 - Taşınmaz Kültürel Miras (anıtlar, arkeolojik sitler, tarihi kent dokuları vs.)
2. Sualtı Kültürel Mirası (batıklar, sualtı kalıntıları ve kentleri)
3. Somut Olmayan Kültürel Miras (sözlü gelenekler, gösteri sanatları, ritüeller vs)
4. Doğal Miras (kültürel boyutu olan doğal sitler, kültürel peyzajlar gibi, fiziki, biyolojik ve jeolojik formasyonlar vs.)

TÜRKİYE’ DE KÜLTÜREL MİRASA KONU YERLERDE DAVRANIŞ KURALLARI

Deneyiminizi geliştirmek ve Türkiye’de yer alan kültürel mirasa konu alanları koruyarak gelecek nesillere taşımak adına Lütfen aşağıdaki kurallara uyalım.

DOĞAL ALANLAR’ DA DAVRANIŞ KURALLARI

1. Doğa turları Ülkemizin tüm doğal alanlarını gezmek, görmek, tanımak ve tanıtmak gibi amaçlarla organize olarak düzenlenen etkinlikler olup; kaynakların sürdürülebilirliği, etkin yönetimi ve korunması, ziyaretçi güvenliği ile birlikte ziyaretçilerin yönlendirilmesi, ziyaretçi ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanabilmesi amacıyla her türlü etkinlik düzenleyicileri, idareden izin almak zorundadır. İzin başvuruları şahsen ve posta, fax, elektronik posta ile Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne veya İl Müdürlüklerine yapılır, başvurular 10 (on) iş günü içerisinde sonuçlandırılır
2. Korunan alanlar içerisinde nadir, endemik, nesli tehlikede veya tehlikeye düşebilecek doğal bitki türlerine hiçbir şekilde zarar verilemez. Bu türler toplanamaz, sökülemez ve bazı parçaları kesilemez, yabani hayvanların yumurtaları toplanamaz ve yuvaları bozulamaz.

3. Nesli tükenme tehlikesi alanda olan türlerin kesin koruma alana alındığı alanlarda ve genel güvenlik açısından girilmesi sakıncalı bölgeler ve yerlerde turlara izin verilemez.
4. Nesli tükenme tehlikesi alanda olan türlerin kesin koruma altına alındığı alanlarda ve genel güvenlik açısından girilmesi sakıncalı bölgeler ve yerlerde turlara izin verilemez.
5. Tur gezileri esnasında kuşlara zarar verecek faaliyetlerde bulunulamaz (Bireyler rahatsız edilemez, yuva ve yavrulara dokunulamaz ve hiçbir gerekçe ile doku ve kan örnekleri alınamaz). Kuşların üreme dönemlerinde kuş gözlemi yapılamaz ve görüntü alınamaz
6. Profesyonel amaçlı fotoğraf ve film çekimleri Bakanlıktan gerekli izinler alınmadan yapılamaz
7. Yabancı ziyaretçiler için Türkiye’de av turları, fotoğraf ve film çekimleri ile av yaban hayvanı gözlem turları yapacak seyahat acenteleri Bakanlıktan av turizm belgesi almak zorundadırlar. (4915 sayılı yasanın 15. Maddesi)
8. Turlarda, fotoğraf ve film çekimlerinde uygulanacak ücretler ve süreler her yıl başında Genel Müdürlükçe belirlenir ve duyurulur
9. Turlar sırasında görülen veya karşılaşılan yaban hayvanları ürkütülemez ve takip edilemez. Tur güzergahı, görülen hayvanın gittiği yönde olması durumunda uygun bir süre beklenilir ve yaban hayvanını ürkütecek, rahatsız edecek kadar yaklaşmamaya özen gösterilerek daha yavaş bir şekilde güzergaha devam edilir.
10. Ziyaretçi güvenliği için İdare gereken uyarıyı yapar ve diğer gereken önlemler etkinliği düzenleyenler tarafından alınır.
11. Her ne suretle olursa olsun, ziyaretçiler ürettikleri çöpleri geri götürmek zorundadırlar.
12. Turlar sırasında gürültü yapılması ve yüksek sesli müzik dinlenilmesi yasaktır
13. Alanlarda ateş yakılamaz.
14. Yaban hayat tahrip edilemez.
15. Korunan alanların özelliklerinin kaybolmasına veya değiştirilmesine sebep olan veya olabilecek her türlü müdahaleler ile toprak, su ve hava kirlenmesi ve benzeri çevre sorunlarına neden olacak iş ve işlemler yapılamaz.
16. Korunan alanlarda sertifikalı “Alan Kılavuzu” bulunması durumunda ziyaretçilerin alan kılavuzları ile birlikte sahayı ziyaret etmeleri zorunludur. Ancak, günübirlik kullanım alanları ile planda tanımlanan mutlak koruma zonu dışındaki alanlar yine tanımlanan kurallar çerçevesinde gezilebilir.
17. Mutlak korunması gerekli alanlarda ve planlarda yer alan mutlak koruma zonlarındaki doğal kaynakların insan etkisi olmaksızın doğal halinde bırakılması öngörüldüğünden, idarenin bilgisi dışında alanların kullanımı ve ziyaretçilerin gelişigüzel alanda dolaşımı kesinlikle yasaktır
18. Korunan alanlarda ziyaretçiler, belirlenen bölgeler ve güzergâhlar dışına çıkamazlar (Bu husus hem kaynak değerlerinin korunması hem de ziyaretçi güvenliği açısından önemlidir).
19. Alanların kullanma ve yararlanma şartları ve seviyesi İdarece belirlenir ve “taşıma kapasitesi” nin dışına çıkılamaz.
20. Planlı alanlarda ziyaretçi yönetimi, alandaki ziyaretçi kullanımları vb. uygulamalar hazırlanan planlar kapsamında uygulanır ve plan kararları dışına çıkılamaz.
21. Tur güzergahının ne şekilde (taşıt, yaya vb.) gezilebileceği alanların uzun devreli gelişme planları ve yönetim planlarında tanımlanmaktadır. Plan kararları dışındaki araçlar kullanılamaz. Yönetim planına haiz olmayan alanlarda idarece uygun görülecek çevreye zarar vermeyecek araçlar kullanılmalıdır.
22. Korunan alanlarda koruma, yönetim, araştırma, ziyaretçi bilgilendirme ve yönlendirmeye yönelik hizmet ve tesislerin bu alanlar için yapılan planlar doğrultusunda minimum olumsuz etki oluşturacak şekilde gerçekleştirilmesi öngörülür ve uygulama planları ile gerçekleştirilir
23. Sulak alanlarda su rejimini etkileyecek hiçbir faaliyette bulunulamaz.
24. Sulak alanlara hangi amaçla olursa olsun yabancı tür açılmaz, bırakılmaz ve sulak alanlardan tür toplanamaz.
25. Tehdit altındaki yaban hayatı türlerinden Üretilen yasadışı ürünler / hediyelik eşyalarının satın alınmasından kaçınılmalıdır.
26. Çevreyi ve doğayı kirletmek kesinlikle yasaktır. Tespit edilmesi durumunda cezaya tabidir.

Bu kurallar Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 2007/1 Genelgesi uyarınca hazırlanmış olup genelge hükümlerine aykırı hareket edenlere “2872 sayılı Çevre Kanunu’nda öngörülen cezalar uygulanır. Seyahat acenteleri ve diğer tüzel kişiler hakkında 6831 sayılı Orman Kanunu ile 1330 sayılı Su Ürünleri Kanunu’nda yasaklanan fiillerin 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu’nun uygulandığı yerlerde işlenmesi halinde, cezalar bir misli uygulanır. Sürdürülebilir av ve yaban hayat yönetimi ve korunan alanların kaynaklarının sürdürülebilirliği, etkin yönetimi, korunması, gelecek nesillere aktarılması ve ziyaretçi güvenliği ile birlikte korunan alanlara gelen

ziyaretçilerin izlenmesi ve yönlendirilmesi ile ziyaretçi ihtiyaçlarının ve beklentilerinin tanımlanabilmesi açısından yukarıda belirtilen kuralların eksiksiz uygulanması önem arz etmektedir.

CAMİ – İBADETHANE VE MÜZELERDE DAVRANIŞ KURALLARI

- İbadethane girişlerinde; şort-etek gibi dizlerinin üzerinde açıkta kalan ve omuzları açıkta bırakan giysiler giymek ve yüksek sesle konuşmak, müzik dinlemek kutsal mekânlarda yasaktır.
- Din önderleri, çocuklar ve tanımadığınız kişiler ile fotoğraf ve video çekmek için lütfen izin isteyiniz. İzinsiz çekim yapılması yasaktır.
- Anıtlar ve tarihi eserlerin olduğu bölgelerde -Oyma ve kırılğan yüzeyli eser ve anıtlara oturmak ve yaslanmak yasaktır.
- Arkeolojik eserlerde yer değişikliği yapmak-taşımak-dokunmak ve bu eserlerin satışı yasaktır.
- Alkol ve sigaranın içilmesi yasak olan bölgelerde tüketilmesi yasaktır.
- Çocuklara para-şeker vermek dilenmeye teşvik eder. Çocuklara yardım etmek istiyorsanız lütfen tanınmış hayır kurumlarına bağış yapınız.
- Kamuya açık alanlarda cinsel organı açıkta bırakacak şekilde teşhir etmek kesinlikle yasaktır ve cezaya tabidir.
- Müze ziyaretlerinde müze kurallarına uyulması zorunludur
- Grup halindeki ziyaretlerde gruptan ayrılmamak ve yetkililerin talep etmesi durumunda kimlik göstermek zorunludur.

